

www.vet.bayer.dk

Har min kat orm?

Bayer HealthCare
Animal Health

Orm er hyppige parasitter hos katter!

Næsten alle katter kommer på et tidspunkt i kontakt med orm. Katter, der lever ude, får ofte orm, og på et givet tidspunkt vil mere end halvdelen af alle udekatter have orm i sig. Ofte har katterne flere ormetyper samtidig.

Har min kat orm?

Hvis din kat går ude, er der stor sandsynlighed for, at den har eller får orm. Har din kat haft lopper, kan de have smittet din kat med orm. Hvis din kat hoster, kan det være, at den har orm i lungerne.

Killingen:

Killingerne smittes allerede med spolorm via modermælken. Moderkatten har fra tidligere ormeinfektioner indkapslede orm i musklerne, og disse aktiveres og vandrer til modermælken, og på denne måde smittes killingerne.

Ungkatten:

Udekatter begynder at træne jagtinstinkter og kan derfor i stigende grad smittes med orm fra naturen. Katter smittes primært fra byttedyr. I denne alder vil katten ofte få lopper og derved øget risiko for bændelorm.

Den voksne kat:

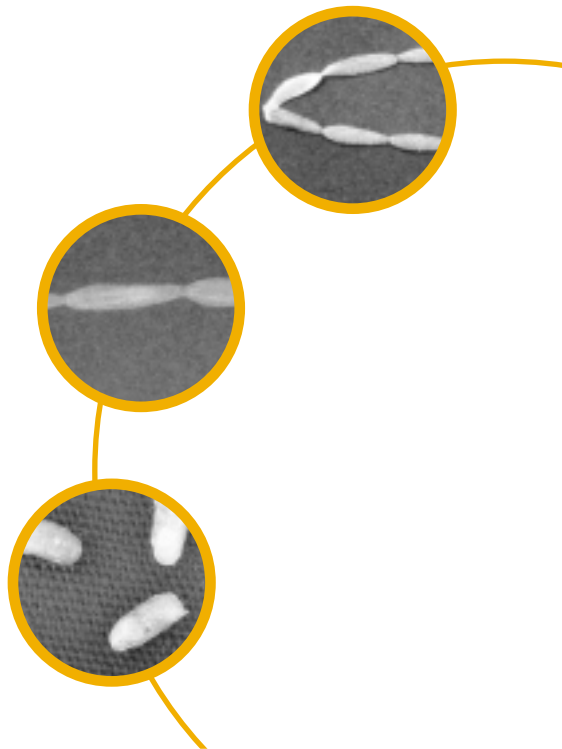
Udekatter har meget stor risiko for at få en eller flere typer orm, som følge af deres levevis. Katter har ofte spolorm i tarmen, men kan i sjældne tilfælde angribes i lungerne også. Dette kan skyldes vandrende spolorm eller specielle orm, der angriber lungerne. Indekatter har meget sjældent orm, men det kan forekomme, at der er kommet smitte ind i huset (måske ved at der sidder ormeæg på sko eller lign.).

Hvordan kan jeg se om min kat har orm?

De fleste tilfælde af orm forløber uden, at man umiddelbart kan se det, og der er tale om en skjult infektion.

I andre tilfælde kan man se orm i opkast eller afføring, eller din kat kan vise et eller flere af følgende symptomer:

- Hoste (ofte tør og rungende)
- Opkast
- Diarre
- Svaghed
- Oppustet med udspilet bug
- Tør kedelig pels
- Kløe bagi
- Forstoppelse
- Små hvide/grå "gryn" i pels ved endetarmen eller i afføring (bændelormeled)

Er ormene farlige?

Normalt er det ikke forbundet med større problemer for katten, hvis den har orm. Der er imidlertid mange typer orm, og de kan give forskellige grader af sygdom.

Hvordan smittes katten?

Spolorm overføres fra den ene kat til den anden ved optagelse af æg eller larver, katteefterladenskaber eller smittede byttedyr.

Killinger smittes via modermælken. Æggene kan overleve i omgivelserne i årevis.

Hageorm overføres primært ved optagelse af smitsomme ormeæg. Visse hageorm er endvidere i stand til at trænge ind igennem huden og derfra vandre i kattens krop.

Bændelorm optages via mellemvært. Lopper kan have ormesmitte i sig, og når katten fanger loppen mellem tænderne, smittes den med orm.

Hvad med mennesker?

Mennesker kan i sjældne tilfælde smittes ved tæt kontakt med katter eller via kattes efterladenskaber. Sandkasser bør dækkes til, når de ikke bruges da små børn er særligt udsatte (putter fingrene i munden).

Der er i mange lande lavet undersøgelser af omgivelserne, og det viser sig, at der i parker og andre steder kan findes rigtig mange spolormeæg, som kan smitte videre til andre dyr og mennesker.

Hvad kan jeg gøre?

Først og fremmest kan du holde øje med din kat mht. de nævnte tegn på orm.

Derudover kan du tage en snak med din dyrlæge omkring regelmæssige undersøgelser/ behandlinger.

Samtidig er god hygiejne omkring kattebakke og omgang med katten fornuftigt. Lær børn ikke at putte "jord"-fingre i munden samt at vaske hænder efter at have rørt ved jord.

Du kan kontakte din dyrlæge, hvis du mener, at din kat kan være i risikogruppen, således at dyrlægen kan vurdere, hvordan situationen skal håndteres.

Behandling:

Der findes en række standard ormekure på markedet.

Da kattene kan have både spol- og bændelorm samtidig, er det godt, at der findes midler, der virker bredt mod en lang række relevante ormetyper (bændelorm og spolorm).

Behandlingsformuleringer:

Tabletter:

Findes i forskellige former og størrelser, og det er muligt at få tabletter der ved en éngangs-behandling tager både spol- og bændelorm. Tabletter kan være vanskelige at give, ikke mindst hvis katten ikke vil samarbejde. Der findes derfor tabletindgivere samt Easytabs®, der kan afhjælpe problemet. Easytabs® er en lille godbid, hvori man trykker tablettens. Derefter gives den til katten.

Pasta:

Ormekur kan også gives i pastaform.

Pipetter:

Du kan også behandle din kat ved at give nogle dråber ormekur på din kats hud (i nakken). Det er meget nemt, og denne behandlingsform kan normalt bruges til alle katte, uanset om de er samarbejdsvillige eller ej. Samtidigt sikrer du, at behandlingen er givet (en tablet kan kastes op).

1 Del hårene ved nakkebasis

2 Tryk pipettens indhold ud på huden

3 Vask hænder / brug handsker

Læs altid vejledningen i pakningen grundigt før brug.

Bryd bønnesikringen.

Hvor ofte skal jeg behandle?

Behandlingen for den enkelte kat tilrettelægges i samråd med dyrlægen, og nedenstående er derfor generelle betragtninger.

Killinger:

Behandles hver 14. dag, så længe de får mælk. Moderdyr behandles også.

Andre katte:

Når der er konstateret orm.

Ved risiko for orm:

Udekatte er i risikogruppen for at få orm og har behov for en ormekur med jævne mellemrum. Behandlingsintervallerne afhænger af den parasit, der behandles imod.

Rejser:

Nogle lande kræver, at katten er behandlet mod orm før indrejse i landet. Skal du på rejse med din kat, så spørg din dyrlæge før afrejse.

Hvilke orm kan min kat have?

I princippet kan orm deles i to grupper

- Bændelorm
- Rundorm

Bændelorm:

Der findes mange arter, men der er to arter, der er almindelige hos katte i Danmark.

- Den art, der overføres med lopper (dipylidium)
- Den art, der overføres via byttedyr (taenia)

Bændelorm har generelt 2 værter: mellemvært og slutvært.

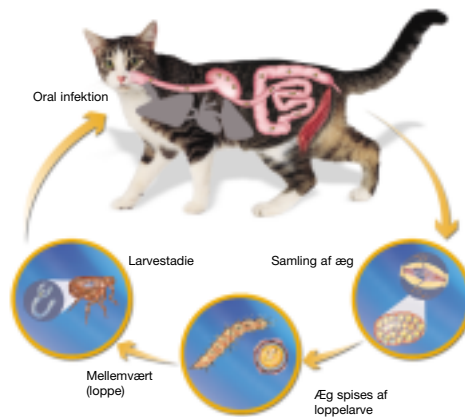
I **mellemværten** lever ormen ofte som cyster i vævene og kan give anledning til sygdom. Mellemværterne kan være lopper, mus og andre gnavere, produktionsdyr, fisk og insekter.

Hos **hovedværten** lever bændelormen i tarmen og giver sjældent anledning til væsentlig sygdom. Ormene kan variere i længde fra få millimeter til over 20 m. Kattens bændelorm er ofte 40-50 cm lange. Bændelormens hoved hæfter sig fast i tarmen v.h.a. kroge og sugekopper, og selvstændige tvekönnede led vokser ud. Leddene modnes efterhånden, som de vokser ud, og til sidst er de fyldt med æg. Af og til kan der ses bændel-ormeled i afføringen hos kat. De ligner græskarkerner eller risengryn.

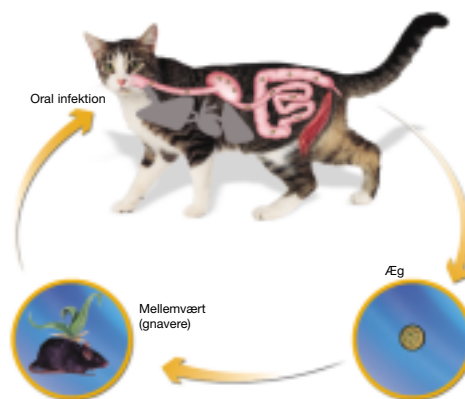
Hos ræve forekommer også en bændelorm, der kan give anledning til sygdom hos dyr og mennesker. Denne kan ses hos kat i sjældne tilfælde, men sandsynligheden for, at katten smitter med denne orm, er meget lille.

Livscyklus bændelorm (lopper):

Livscyklus bændelorm (gnavere):

Spolorm:

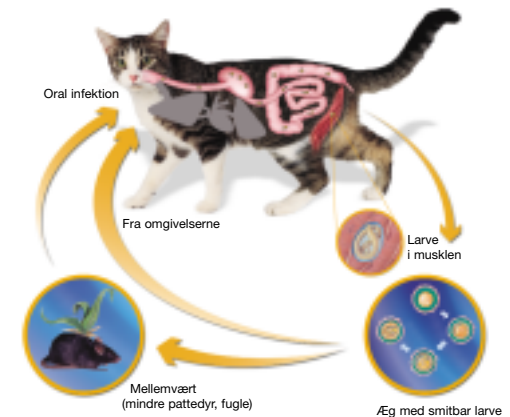
Forekommer hyppigt, og der findes mange arter. Den almindeligste art er kattens almindelige spolorm *Toxocara cati*.

Den voksne orm lever i tarmen og kan blive 10 cm lang. Smitte sker ved optagelse af larver fra byttedyr i naturen, ved optagelse af larver fra modermælken eller sjældnere ved optagelse af æg fra jorden.

Ormene udskiller et meget stort antal æg, som er særdeles modstandsdygtige og kan overleve i omgivelserne i lang tid.

Sjældnere optager katten et ormeæg fra jorden, og i dette tilfælde kan larven vandre ud til kattens væv, hvor den ligger i dvale. I denne fase kan den ikke bekæmpes med en almindelig ormekur. Larven kan aktiveres ved drægtighed/fødsel og vandre til mælkekirtlerne og smitte killingerne med orm, når de dier. Larver kan vandre over i kattens lunger og ved hoste/synkning havne i kattens tarm. Disse katte har ofte en tør rungende hoste.

Livscyklus spolorm:

Hageorm:

Hageorm er sjældne hos danske katte. Der findes en sydlig og en nordlig type, og den type vi evt. ser hos os, er den mindst farlige. Hageorm suger blod og kan give svækkelse, blodmangel og andre symptomer.

Æggene kan smitte mellemværter, mus m.fl. Den voksne kat optager normalt orm, når den jager, og ormelarverne bliver til voksne orm i kattens tarm.

Lungeorm:

Katte kan få lungeorm. Smitten overføres via snegle og forløbet kan være meget varierende fra kat til kat. Nogle katte får en massiv smitte og bliver meget syge, og andre katte kan måske have en lettere infektion, der giver lidt nedsat trivsel og evt. hoste.

Læs mere på www.vet.bayer.dk

Dyrlægens anvisninger:

Dato

Produkt

Behandling

Genbehandling

Andet

Dyrlægens stempel:

Bayer HealthCare
Animal Health

Nørgaardsvej 32, 2800 Kgs. Lyngby
Tel. +45 4523 5000, Fax +45 4523 5257